

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
14 maart 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-828115809
DOS-2023-0000151

Bijlagen
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Voorfinanciering en reactie brief Veiligheidsregio Hollands Midden betreffende invulling duurzame asielopvang

Geachte Statenleden,

Hierbij informeren wij u over de voorfinanciering van de primaire inrichting van de asielopgave binnen de provincie. Tevens zullen wij ingaan op de reactie van de provincie op de brief van 10 februari 2023 van de Veiligheidsregio Hollands Midden aan het college van Gedeputeerde Staten betreffende de invulling van de opgave voor een duurzame opvang van asielzoekers in de regio's Holland Rijnland en Midden-Holland.

Inleiding

Op 13 december 2022 hebben Provinciale Staten kennisgenomen over de opgave die op de provincie afkomt aangaande het wetsvoorstel Gemeentelijke Taak Mogelijk Maken Asielopvangvoorzieningen. De afgelopen jaren heeft de Provincie Zuid-Holland inzet gepleegd om meer asielopvang te realiseren in onze provincie. Op 6 februari jl. is het advies van de Raad van State op het wetsvoorstel verschenen. Hierin wordt de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (JenV) geadviseerd om het wetsvoorstel aan te passen voordat het naar de Tweede Kamer gaat. Dit kan betekenen dat de invoering van de wet op zich laat wachten. Gezien het verschil tussen het aantal huidige en benodigde plekken is het belangrijk om binnen onze provincie te starten met de realisatie van extra, duurzame asielopvangplekken. In dit kader heeft de Veiligheidsregio Hollands Midden, vertegenwoordigd door de woonregio's Holland Rijnland en Midden-Holland, een brief gestuurd naar Gedeputeerde Staten met een verzoek om financiële en planologische ondersteuning.

Opgave Zuid-Holland

Het is onlogisch om juist in de drukst bevolkte gebieden van Nederland ook het grootste beroep te doen op de ruimte voor het creëren van (duurzame) asielopvangvoorzieningen. Daarnaast staan de gemeenten aan de lat voor een stapeling van opgaven, waarbij zij voor verschillende doelgroepen dezelfde beperkte ruimte moeten aanspreken. Om deze redenen heeft Provincie Zuid-Holland al meerdere keren bezwaar geuit tegen de opgave die door de Landelijke Regietafel voor onze provincie is vastgesteld. Deze betreft de realisatie van 18.538 duurzame opvangplekken vóór 1-1-2024.

Hoewel wij ons als provincie niet aan de te hoge opgave kunnen committeren, realiseren we ons terdege dat ook Zuid-Holland een bijdrage moet leveren om uit de opvangcrisis te komen. Daarom werken wij met de deelnemers aan de Provinciale Regietafel Vluchtelingen en Statushouders (PRT)

toe naar een verkenning van het realiseren van 10.000 duurzame asielplekken als tussenstap richting het realiseren van de volledige opgave. Dat betekent echter niet dat de opgave vervuld is als er 10.000 plekken zijn gerealiseerd. Het realiseren van deze plekken op korte termijn is belangrijk omdat er dit jaar landelijk minstens 75.500 asielzoekers (niet zijnde Oekraïners) worden verwacht en er reeds groot tekort aan opvangplekken bestaat.

Voorfinanciering

Omdat er nog veel onduidelijkheid is ten aanzien van onder andere de vergoeding van het Rijk aan de gemeenten, de definitieve uitwerking van de wet, hoe de regio's de opgave gaan oppakken en de ingangstermijn van de wet wordt voorgesteld om onderscheid te maken tussen een secundaire fase van de opgave en een primaire fase die dient om de opgave in te richten. Het doel van de primaire fase is om op korte termijn invulling te geven aan het inrichten van de asielopgave en genoeg asielopvangplekken te realiseren. Met betrekking tot deze fase wordt voorgesteld om de capaciteitsbehoefte in de regio's en binnen PZH bij zowel Kabinet cdK als bij Wonen/Ruimtelijke ordening (Wonen/RO) werkzaamheden te (voor)financieren. Deze inrichting maakt onze provincie minder afhankelijk van het precieze ingangsmoment van de asielwet.

De focus van de inzet van de capaciteit bij Kabinet cdK ligt op het ondersteunen van de PRT en de afgeleide Regionale Regietafels (RRT's). Volgens het wetsvoorstel dient de PRT als een gremium van overleg tussen gemeenten om de provinciale asielopgave te vertalen in een taak voor bepaalde gemeenten die haalbaar en uitvoerbaar is. De monitoring van de voortgang vindt plaats op de PRT waarvan de cdK verslaggeving aflegt richting de minister van JenV. De RRT's rapporteren terug aan de PRT. De opgaven van deze afzonderlijke RRT's zijn in omvang vergelijkbaar met de opgaven van andere gehele provincies. De asielopgave is dan ook te groot om op een PRT effectief te behandelen en slagvaardigheid is nodig voor de opgave. De capaciteit bij kabinet cdK is in lijn met de taak die vanuit de wet bij het team komt te liggen. De capaciteit die voor werkzaamheden binnen Wonen/RO werkzaamheden wordt ingezet, richt zich op hulp bij het vinden van geschikte locaties, het inrichten van de intergemeentelijke plannen voor asielopvang (een aanzienlijke RO- en coördinatie-opgave), in samenwerking met het COA en colleges van B&W. De primaire fase stopt zodra er duidelijkheid komt over financiële middelen vanuit het Rijk. Hierover worden gesprekken gevoerd met het Rijk.

Bekend is dat het Rijk enkel regio's financieel zal ondersteunen als deze zich committeren aan concrete planvorming in realisatie van duurzame asielopvangplekken. Dit zal naar verwachting in de vorm van pilots gebeuren die mogelijk voorfinanciering behoeven. De voorwaardelijkheid die het Rijk stelt aan het financieren van de regio's volgen wij. Er is alleen sprake van voorfinanciering indien de regio zich committeert aan concrete planvorming in realisatie van duurzame asielopvangplekken.

Gezien de korte tijd die ons is gegeven om al een voorstel te doen voor de asielopgave wordt de dekking aangevraagd in de financiële ruimte. Eerst wordt onderzocht om dekking binnen de ambitie te zoeken voor het gevraagd bedrag. Het gaat hierbij om een totaal bedrag voor de capaciteit binnen PZH van € 300.000 en 90% van 400.000 voor de regionale capaciteit van 1 fte per regio. Hierbij wordt de resterende 10% gevraagd aan de gemeenten om het financiële risico te verdelen en commitment te vragen van de regio's. Deze voorfinanciering is bedoeld voor het jaar 2023. Wanneer definitief bekend is wat de omvang van de Rijksmiddelen zijn, wordt voorgefinancierde budget (deels) teruggegeven aan het begrotingssaldo. De structurele dekking vanaf 2024 wordt meegenomen met

de begroting 2024. Voor de structurele dekking hangt het af wat de uiteindelijke omvang is van de Rijksmiddelen. Hierbij gaan wij als provincie ervan uit dat de Rijk dit zal gaan dekken. Het uitgangspunt bij het wetsvoorstel is reële compensatie van de extra kosten als gevolg van de activiteiten die provincie en gemeenten uitvoeren ten behoeve van het mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen.

Wanneer de financiering van het Rijk niet tot stand komt, wordt in gesprek getreden met de gemeenten om op basis van de dan bekende vergoedingen van het Rijk voor de nieuwe taken van provincie en gemeenten een afspraak te maken wie welk deel draagt.

Brief Hollands Midden

Vooruitlopend op de naderende wet hebben de gemeenten in de twee Zuid-Hollandse woonregio's Holland Rijnland en Midden-Holland zich gecommitteerd aan een plan om in 2023 duurzame opvangplekken te realiseren. Gezamenlijk vormen de woonregio's de veiligheidsregio Hollands Midden. Zij vragen voorfinanciering van de provincie tot de middelen vanuit het Rijk om deze opgave te realiseren zijn verkregen.

De provincie beoogt om de benodigde capaciteit voor te financieren voor 90% en vraagt aan de gemeenten 10% te financieren (onder de hierboven genoemde voorwaarden). Deze constructie wordt gekozen om het financiële risico te verdelen en commitment te vragen op de opgave. Door de veiligheidsregio Hollands Midden voor te financieren, bieden Gedeputeerde Staten de regio ruimte om te anticiperen op de Spreidingswet. Gedeputeerde Staten willen daarnaast steun uitdragen voor regio's die zelfstandig de verantwoordelijkheid nemen om een bijdrage te leveren aan een oplossing voor de opvangcrisis.

Hollands Midden vraagt planologische medewerking bij de realisatie van de door hun beoogde locaties en eenduidige huisvestingskaders voor doelgroepen. Binnen de provincie zal capaciteit worden toegevoegd om deze vragen snel in behandeling te kunnen nemen. Daarnaast zullen wij met de gemeenten in gesprek treden over op welke locaties de realisatie van opvanglocaties het best mogelijk is gezien het ruimtelijke beleid..

De realisatie van deze opgave is alleen mogelijk indien de provincie nauw samenwerkt met de gemeenten om vanuit onzer beider verantwoordelijkheden deze opgave te realiseren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen
geen